

Časopis Československá psychologie, jako jediný náš psychologický teoreticko-metodologický časopis, odpovídá svým zaměřením rozvoji oboru. Jeho úkol je nejvíce znesnadňován malým rozsahem časopisu. Témata v něm uvedená mají velkou šíři - zahrnují všechny psychologické obory a také množství mezioborových tématik. Diskrepance mezi šíří uváděné problematiky a rozsahem časopisu by se měla perspektivně řešit, i když existují limity ekonomické, technické a materiální, které nedávají příliš naděje na úspěšné řešení většího rozsahu, nákladu, případně vyšší frekvence vydávaných čísel.

Časopis má v ČSSR zhruba stejnou úroveň jako jiné obdobné časopisy společenskovední u nás a dá se srovnat i se stejnými časopisy psychologickými v socialistických zemích. Ve světě existují ovšem i další specializované psychologické časopisy podle různých teoretických i aplikovaných psychologických oborů, takže spektrum časopisecky a periodicky zpracovávané tematiky je širší a více diferencované.

I ve svízelných podmínkách se redakční rada časopisu snaží o promyšlenou a cílevědomou práci, což je patrné zejména od roku 1982, XXVI. ročník. Došlo k podstatnému zlepšení statí, a to zejména ve snaze o názorové sjednocování a určování metodologických východisek. Redakční rada projevila výraznější smysl pro ohraničování psychologické tematiky a pro její kontinuitu.

Časopis reaguje předvídavě na aktuální tematiku našeho společenského a politického dění i na mezinárodní otázky. Při dlouhé výrobní lhůtě časopisu (8 měsíců) to svědčí o promyšlené strategii v této oblasti.

Ideologická úroveň časopisu má stoupající úroveň, je konkrétnější a přestává být odtrhována od vlastní odborné látky.

Ideologické přístupy se promítají i do vhodně vybraných článků o životních jubileích i do rubriky Psychologie u nás i jinde, kde se podíl recenzovaných prací socialistických vyrovnává s pracemi KS.

Z á v ě r y :

Úroveň časopisu Československá psychologie se v posledních letech podstatně zlepšila. Časopis je dobře strukturován, je vyvážený ve všech svých částech, přihlíží více k potřebám praxe, aniž by ztrácel ze zřetele potřebu vyzrálých teoreticko metodologických východisek i výrazné ideologizace psychologických oborů. Za daného stavu materiálně technických podmínek plní časopis Československá psychologie své úkoly na velmi dobré úrovni.

V Praze, dne 24. června 1986

Hodnocení časopisu Československá psychologie v 7.PLP /1981-1985/

Časopis Československá psychologie byl hodnocen průběžně a podrobně každým rokem 7.PLP jak je tomu zvykem u všech našich časopisů. Předložené souhrnné zhodnocení je stručným zobrazením základních charakteristik našeho časopisu.

1. Časopis Československá psychologie, jako jediný náš psychologický teoreticko-metodologický časopis, odpovídá svým zaměřením rozvoji oboru. Jeho úkol je nejvíce znesnadňován malým rozsahem časopisu. Témata v něm uvedená mají velkou šíři - zahrnují všechny psychologické obory a také množství mezioborových tématik. Diskrepance mezi šíří uváděné problematiky a rozsahem časopisu by se měla perspektivně řešit, i když existují limity ekonomické, technické a materiální, které nedávají příliš naděje na úspěšné řešení většího rozsahu, nákladu, případně vyšší frekvence vydávaných čísel.

2. Časopis má v ČSSR zhruba stejnou úroveň jako jiné obdobné časopisy společenskovední u nás a dá se srovnat i se stejnými časopisy psychologickými v socialistických zemích. Ve světě existují ovšem i další specializované psychologické časopisy podle různých teoretických i aplikovaných psychologických oborů, takže spektrum časopisecky a periodicky zpracovávané tematiky je širší a více diferencované.

3. Avšak i ve svízelných podmínkách se redakční rada časopisu snaží o promyšlenou a cílevědomou práci, což je patrné zejména od roku 1982, XXVI. ročník. Došlo k podstatnému zlepšení statí, a to zejména ve snaze o názorové sjednocování a určování metodologických východisek. Redakční rada projevila výraznější smysl pro

ohraničování psychologické tematiky a pro její kontinuitu.

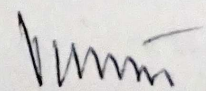
4. Časopis reaguje předvídavě na aktuální tematiku našeho společenského a politického dění i na mezinárodní otázky /mír/. Při dlouhé výrobní lhůtě časopisu /8 měsíců/ to svědčí o promyšlené strategii v této oblasti.

5. Ideologická úroveň časopisu má stoupající úroveň, je konkrétnější a přestává být odtrhována od vlastní odborné látky. Výrazným příspěvkem v tomto smyslu je např. kritika Balcarovy knihy.

Ideologické přístupy se promítají i do vhodně vybraných článků o životních jubileích i do rubriky Psychologie u nás i jinde, kde se podíl recenzovaných prací socialistických vyrovnává s pracemi KS.

Závěry:

Úroveň časopisu Československá psychologie se v posledních letech podstatně zlepšila. Časopis je dobře strukturován, je vážený ve všech svých částech, přihlíží více k potřebám praxe, aniž by ztrácel se zřetelem potřebu vyzrálých teoreticko metodologických východiek i výrazné ideologizace psychologických oborů. Za daného stavu materiálně technických podmínek plní časopis Československá psychologie svoje úkoly na velmi dobré úrovni.

prof. PhDr. Miroslav Vaněk, DrSc.

22.5.1986

1. Statistický přehled

Celkový počet stran 356

	str.	%
1. Úvodní články	36	6,5
2. Teoretické studie	102	18,4
3. Historie psychologie	16	2,9
4. Empirické výzkumy	84	15,2
5. Předběžná a metodická sdělení	53	9,5
6. Přehledové studie	45	8,2
7. Diskuse	11	2,0
8. Psychologie na pomoci praxi	74	13,3
9. Psychologie u nás a v zahraničí	62	11,2
10. Recenze	69	12,4
11. Různé	4	0,7

1.1. Úvodní články

Celkový počet 6, 36 str., 6,5 %

Nejčastějšími tématy jsou ideologické otázky

1.2. Teoretické studie

Celkový počet 8, 102 str., 18,4 %

Témata různá (Kovářová, Langová - 3; 1,4 % (psychologie);

1.3. Historie psychologie

Celkový počet 1, 16 str., 2,9 %

1.4. Empirické výzkumy

Celkový počet 10, 84 str., 15,2 %

Témata různá

1.5. Předběžná a metodická sdělení

Celkový počet 5, 53 str., 9,5 %

Převážně sociálně psychologická témata

1.6. Přehledové studie

Celkový počet 5, 45 str., 8,2 %

Převažují témata z psychologie osobnosti

1.7. Diskuse

Celkový počet 5, str. 11, 2,0 %

Nejčastěji je diskutována problematika využívání statistických metod v psychologii

1.8. Psychologie na pomoc praxi

Celkový počet 25, 74 str., 13,3 %

Články jsou členěny do dvou tematických celků, a to:

- I. Psychologie a problémy boje za mír a proti buržoazní propagandě
- II. Ideologické problémy a rozvoj marxisticko-leninské psychologie v teorii a praxi

1.9. Psychologie u nás a v zahraničí

Celkový počet 28, 62 str., 11,2 %

Témata; životní jubilea, konference, kongresy, symposia

1.10. Recenze

Celkový počet 57, 69 str., 12,4 %

Z toho literatura anglo-americká	10 x	17,5 %
ČSSR	25 x	43,9
SSSR	12 x	21,0
ostatní soc. země	7 x	12,3
NSR	3 x	5,3

Nejvíce recenzovali: Langová - 5; 8,8 % (sociální psychologie); Křivohlavý - 5; 8,8 % (různé); Man a Linhart po 3; 5,3 % (různé)

2. Hodnocení časopisu z hlediska úrovně oboru v ČSSR a ve světě

Loňský ročník časopisu Čsl. psychologie svým zaměřením odpovídal nejen dané úrovni oboru, ale také reagoval na aktuální problémy naší socialistické společnosti. Máme na mysli např. příspěvky Bricháčka a Mikšíka, Martínkové, Schulze, Eliáše, Kotáskové, Kutnohorského. Časopis tímto zdařile prezentuje sepětí psychologie nejen s ostatními vědními disciplínami a se současnou společenskou praxí.

Dost místa bylo věnováno ideologickým otázkám a současně celosvětovému problému - boji za mír a odzbrojení. Tento tematický okruh byl především v úvodních člancích (podobně jako u jiných periodik) a v monotematickém čísle 6.

Co se týče publikování nejnovějších teoretických poznatků, jako určitý vzor nám může sloužit velmi zdařilá studie Hlavsy, Chaloupky, Klioperové a Holeyšovského o psychologii tvořivosti.

Podobné články jistě přivítá celá odborná obec, zejména však učitelé psychologie, jako zdroj inovace obsahu učiva.

Naprostá většina původních příspěvků je věnována ideologickým otázkám z hlediska psychologie. Dále jsou početně zastoupeny příspěvky z obecné a vývojové psychologie a pedagogické psychologie.

3. Ideologická úroveň

Už v předcházející části našeho hodnocení jsme se o tomto aspektu zmínili. Ideologickým otázkám bylo věnováno celé číslo 6, které tvoří příspěvky z mezinárodního kolokvia "Psychologie v třídě rozděleném světě". Články jsou zaměřeny na kritiku západní psychologie, na otázky boje za mír, na psychologickou problematiku propagandy, na formování vědeckého světového názoru apod. Druhá skupina příspěvků je věnována ideologickým problémům a rozvoji marxisticko-leninské psychologie v teorii a praxi. Autoři se zabývají aktuálními problémy naší současné psychologie a otázkami konfrontace marxistické a nemarxistické psychologie.

Ideologickým otázkám jsou věnovány také úvodní články Khola, Kodýma a Langrové, Pavlici a Radila a příspěvky Eliáše, Nováka a společná studie Linhart a Pavlici. Posledně jmenovaný příspěvek (Světónázorová výchova a vysokoškolské učebnice) je příkladem konkrétně zaměřené a marxisticky pojaté kritiky, ve které autoři provádějí velice fundovaný rozbor ideologických aspektů vysokoškolské učebnice.

Celkově můžeme konstatovat, že ideologická úroveň loňského ročníku byla velmi dobrá a zvláště kladně hodnotíme monotematické číslo 6.

4. Náměty

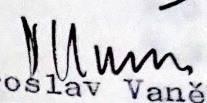
Přimlouváme se za častější publikování nejnovějších teoretických poznatků, jež by mohlo částečně nahradit nedostatky stávajících učebnic psychologie. Užitečné jsou také diskuse o studiu psychologie (obsah a organizace) a o uplatnění absolventů v praxi. Vysokoškolští učitelé by určitě uvítali příspěvek zkušeného kolegy, jenž by např. psal o didaktice psychologie.

5. Celkové závěry

Minulý ročník časopisu Čsl. psychologie měl velmi dobrou odbornou úroveň. Redakční radě se podařilo prostřednictvím pří-

spěvků reagovat na aktuální společenské problémy a tím znatelně
zvýšit ideologickou úroveň časopisu.

Stejně jako loni musíme konstatovat, že by stálo za úvahu
zvětšit stránkový rozsah.

Prof. PhDr. Miroslav Vaněk, DrSc.

15. 3. 1986